

בני ברית ישראל

מועצה אזורית דרום

יו"ר מועצה: אבי ארז
ereza100@gmail.com

עורך: יוסי רזי
razyf@013net.net

עלון מספר 50

לשכת הנשיא ויצמן לשכת נתיבי השלום לשכת בנימין דה רוטשילד לשכת המדע רחובות
לשכת ראשונים לשכת מצאנו יין לשכת נס לשכת מעגלים לשכת כרמים

תמוז תשפ"ד

העלון הדיגיטלי

יולי 2024

תוכן עניינים

חלון לעלון

דבר יו"ר המועצה – אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה:

- לשכת הנשיא ויצמן – יוסי זיו

- פרידה מתמי וישקין ז"ל – אראלה שטיינורץ

- לשכת מצאנו יין ביקור בבנק הדם – ישראל פרקר

- לשכת ראשונים חוגגת ל"ג בעומר – אתי גוטסמן

- לשכת נס במפגש סיפורים – נינה לוי

- לשכת מעגלים עורכת קבלת שבת – עפרה דוד

מה יהיה? – מבט לעתיד – ד"ר יאיר שרן

מלח הארץ - ענת קורן

קורותיה של חצר גורדון, ברח' בנימין 18 רחובות – צבי תדמור

"זרובבל" ההצגה הראשונה ברחובות - צבי תדמור

חלון לעלון

זהו עלון מספר חמישים של המועצה האזורית דרום, והוא יוצא מידי חודש בחודשו. התחלנו בתקופת מגפת הקורונה, והיום אנו בתקופת מלחמה, מהקשות והארוכות שידעה מדינת ישראל. העלון שלנו מהווה חלק מקשת פעילויות לשמירה על קשר עם החברים, העברת מידע בין הלשכות, ומהלשכות להנהלת הארגון ובכיוון ההפוך. זאת הזדמנות להודות לכותבים ולעורכים ולכל מי שתורם מכישרונו ומזמנו להעשרת העלון. נשמח לצרף כותבים נוספים שיספרו על פעילות חברתית והתנדבותית וגם בנושאים מעניינים אחרים.

קריאה מהנה

דבר יו"ר המועצה

שלום חברים

בחודש שעבר נפרדנו מחברתנו היקרה תמי וישקין ז"ל. תמי הייתה חברת לשכת הנשיא ויצמן במשך עשרות שנים. הייתה פעילה שנים רבות בוועדת התרבות של הלשכה. בני ברית והלשכה היוו חלק חשוב בחייה ובעשייתה הרבה. בהמשך העלון דברי פרידה שכתבה חברתה אראלה.

לשכות המועצה ממשיכות בפעילותן לפי התכנית של כל לשכה ולשכה. כתבות בהמשך. בימים אלה נערך סבב שיחות נוסף ל"עיסקת חטופים". כמו הסבבים הקודמים, גם זה מורט עצבים אבל גם מעורר תקווה שאולי הפעם... ובינתיים המלחמה נמשכת בדרום ובצפון וגובה מחיר יקר מידי יום.

עוד נראה ימים טובים!

אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה

לשכת הנשיא ויצמן – יוסי זיו

מפגש לשכה וחלוקת מלגות בני ברית 30/6/2024

יוסי פתח את המפגש ואמר: "לפני שנתחיל בטקס אבקש לקום לדקה דומייה לזכר הנופלים ונישא תפילה בלב להחלמת הפצועים ולהחזרתם המהירה של השבויים.

חברי לשכת הנשיא ויצמן משתתפים בצערו של מלאכי וישקין על פטירתה של תמי יקירתנו חברת הלשכה נפרדנו ממנה לפני שבועיים."

טקס הדלקת הנרות

נר ראשון – נר האור, רינה ועמוס רייטר

נר שני – נר הצדק, רבקה מלמד ואברהם גנדלמן

נר שלישי – נר השלום, אתי ומשה קארוצ'י

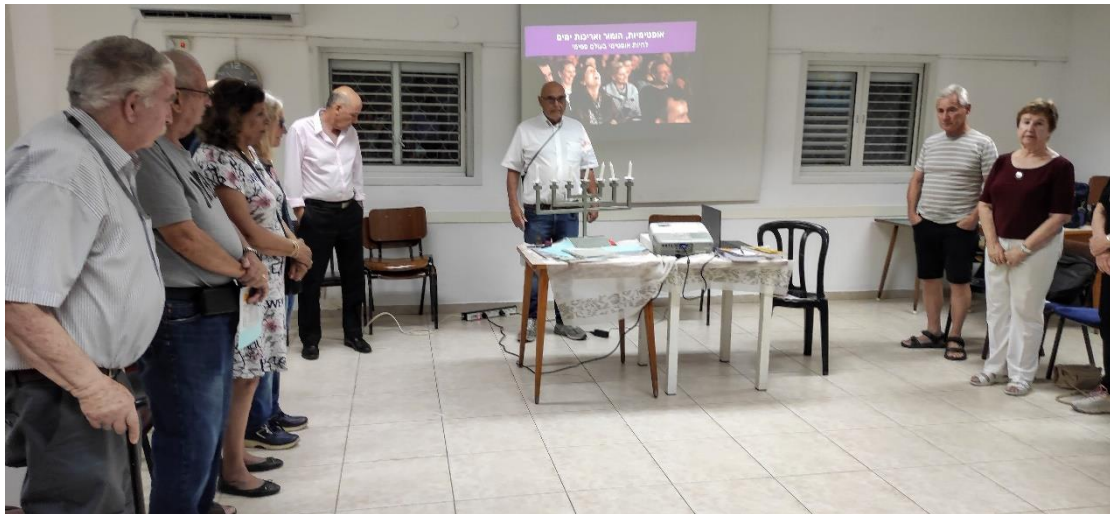
נרות צד שמאל

נר ראשון - נר הצדקה, אורי יפה.

נר שני - נר אהבת אחים, אירית עידן

נר שלישי – נר האחדות, עפרה גלבו

נר האמת – יוסי זיו

חלוקת מלגות

חלוקת המלגות לסטודנטים נבחרים הינה ביטוי לעקרונות בני ברית כפי שראינו בטקס הדלקת המנורה. כחלק מהמעורבות החברתית ברחובות לשכת הנשיא ויצמן שמחה להעניק מלגות בסך 2,000 ₪ לסטודנטים תושבי העיר.

רשימת סטודנטים מקבלי מלגות לשנת 2024

1. שיר מרחבי המכללה האקדמית אשקלון, מגמת כלכלה וניהול, תואר B.A.

2. **שירה כהן** האוניברסיטה הפתוחה, מגמת פיסיקה, B.A, שנה א'.
 3. **אלירם וקסלר** האוניברסיטת תל אביב, במגמת מתמטיקה, תואר B.A, שנה א'.
 4. **סהר סרנגה** מרכז אקדמי פרס, במגמת מערכות מידע ניהוליות תואר B.A, שנה א'.
- בהצלחה רבה לסטודנטים בהמשך דרכם האקדמאית ובחיים בכלל.

דו"ח לשכה לשנת פעילות תשפ"ד

אין ספק זו הייתה שנה מאתגרת התחלנו את שנת הפעילות בספטמבר 2023 כחודש לפני 7 באוקטובר. המלחמה הזו מלווה אותנו עד היום. ריכזתי את הפעילויות השונות שהיו לנו במהלך השנה

מעורבות חברתית - תרומות

- חלוקת פרסים לעידוד הנגינה לתלמידים מצטיינים של הקונסרבטוריון העירוני. נערך טקס בבית יד לבנים בהשתתפות חברי הלשכה
- תרומת צעצועי חצר (בימבות) למערך גני לימן גני ילדים עם צרכים מיוחדים ברמת תפקוד נמוכה במיוחד.
- מלגות לסטודנטים תושבי העיר יחולקו במעמד חברי הלשכה בפגישת סיום שנת הפעילות.
- תרומה מלחמה לניר עוז וכפר עזה.

מעורבות חברתית – התנדבות

- רוב חברי הלשכה מתנדבים בקשת רחבה של התנדבויות.
- התנדבות בבית מרים בית העיוור- עזרה בהפעלת המועדון על בסיס שבועי. העשרה במפגשים חברתיים סיפורים הרצאות קצרות. לקראת שבועות חילקנו שי אישי. אירית עידן מובילה את ההתנדבות הזו. מצורף מכתב תודה מ"בית מרים" **האגודה למען העיוור**, לאירית עידן ולחברי הלשכה מתנדבים.
- ייצרנו קשר עם מחלקת הרווחה להפעלת מתנדבים שלנו "במועדון צועדים קדימה" לאוכלוסייה מבוגרת. קשרי עירייה בנושאי התנדבות מובילה נאוה דויטש.

"בית מרים" האגודה למען העיוור – נפת רחובות
עמותה רשומה - 580018851

25/06/2024

לכבוד
גב' אירית עיזן
לשכת הנשיא ויצמן
"בני ברית" רחובות

הנדון: מכתב תודה וחוקרה

ברצוננו להודות לך בשם ה"אגודה למען העיוור - בית מרים-נפת רחובות" על התנדבותך במקום, התמדתך בביקורים אצלנו ותשומת לבך הרבה והאישית למקבלי השרות במועדון החברתי לאנשים עם מוגבלות בראייה.
ביקוריך, בהם את משתפת את מקבלי השרות, בחוויות מיוחדות ובסיפורים סוחפים, מעשירים אותם מאוד ויוצרים ציפייה כל פעם מחדש לתרומתך.
לאחרונה ארגנתם ב"בני ברית" הפתעה למקבלי השרות, לקראת חג השבועות, ורכשתם עבורם תשורה מרגשת בצורת מחזיק מיוחד עם ספר תהילים קטן בתוכו. תשומת הלב הזו שימחה אותם מאוד.

כמו כן, נרצה להודות למתנדבים נוספים המגיעים מפעם לפעם, כולל נשיא הלשכה- מר יוסי ז"ו.

יישר כח על פועלכם!!

טלי בנימין
חברת ועד מנהל

עדי אזולאי
רכזת המועדון החברתי

פעילות חברתית בלשכה

- מעגלי שיח- מפגשי רעים בענייני שירה וספרות. היצירה נבחרת על ידי מנחה הערב. המפגשים נערכים בנוסף למפגשי הלשכה. יוזמת ומובילה את הפעילות הדרה קונפורטי.
- היו לנו מספר אירועים בלשכה וגם מספר אירועים יחד עם לשכת המדע.
- טיולים – לצערי לא הצלחנו לארגן טיול משותף לחברי הלשכה.

תכניות לשנת הפעילות הבא

- הרחבת מעגל ההתנדבויות
- הצעת הלשכה וצירוף חברים חדשים בעדיפות לזוגות. נפתח בקמפיין פייסבוק.
- הגדלת האירועים המשותפים לכלל חברי הלשכה טיולים פיקניקים וכו'.

לצערנו הרב במהלך השנה נפרדנו מכמה חברים:

עודד גוטרייר היה תקופה קצרה איתנו והדריך אותנו בטיול לראג'ר

אריה שריג בעלה של רבקה שריג,

תמי וישקין אשתו של מלאכי.

יהי זכרם ברוך.

אנחנו מסיימים את שנת הפעילות אבל אנחנו כאן לכל דבר ועניין ונהייה בקשר במהלך הפגרה. על חידוש פעילות הלשכה נודיע בהמשך.

בריאות ושלום לכולם.

פרידה מתמי וישקין ז"ל כתבה אראלה שטיינורץ

תמי

אני לא יודעת איך נפרדים כשלא רוצים להיפרד.

אני לא יודעת איך מסכמים 48 שנות חברות, איך מסכמים חיים שלמים.

נפגשנו לראשונה ליד הגן. הגן שלך. את בגן ואני במטבח. שמעתי אותך מדברת אל ילדי הגן ומיד אהבתי אותך. התחברנו ומאז לא נפרדנו.

עבדנו יחד באותן מגמות, למדנו יחד לתואר ראשון בבר אילן ולשני בירושלים.

גידלנו יחד ילדים,

טיילנו יחד בארץ ובעולם

איך אתאר אותך, את מי שהיית, תמי אוהבת אנשים, אוהבת אדם, נדיבה, קשובה, נותנת לכל אחד הרגשה שהוא יחיד ומיוחד.

אהבת את המשפחה שלך. את מלאכי, הילדים והנכדים. היית גאה בהם ומעורבת בחייהם.

אהבת אנשים, ידעת להשתלב בחברה ולהיות משמעותית בכל מקום אליו הגעת.

אהבת לנסוע, לטייל ולגלות מקומות חדשים, ובכל טיול אספת עוד חברים.

לכולם נתת הרגשה שהם חשובים ומיוחדים,

ידעת להקשיב לכל אחד, להביע את דעתך אך לא לכפות אותה. ידעת להושיט יד לעזרה, לפתור בעיות, להיות במקום הנכון ולעזור.

לא פחדת מעבודה קשה, מוסר העבודה שלך היה ראוי להערצה. מה שאפשר לעשות היום עשית אתמול.

כל מה שלקחת על עצמך בוצע על הצד הטוב ביותר. בעבודה כגננת ואח"כ, כיועצת, בבני ברית ובהתנדבות שלך בקריאה בהנאה. הקמת פרויקט מוביל ידעת מה עושה כל מתנדבת ואיפה היא נמצאת.

אהבת לבשל ולאפות, את עוגת הגבינה המנצחת שלך זו שלא צונחת אי אפשר לשכוח.

תמי. אני לא יכולה להתחיל לדמיין שאי אפשר להתקשר אליך, לספר על ספר טוב שקראתי, להתייעץ.

לבוא בהתרעה של רגע ולקבל עוגה וכוס קפה על המרפסת.

למדתי ממך אופטימיות מהי, מהי הסתכלות חיובית על החיים איך להתמודד ולצלוח משברים. תמיד בנועם ובשכל ישר.

תמיד רצית לעזור, לעשות מה שצריך.

הנתינה שיצאה ממך הגיעה לעוד ועוד מעגלים.

עכשיו נשארו רק הזיכרונות, הם עמוקים בליבי.

גם כשאינך כאן את איתי. מלווה ותומכת.
כבר מתגעגעת, לחיוך, לתמיכה, לדמותך.
נעלמת לנו בבת אחת מהחיים.

השארת חלל ענק מאחוריך. לכל אחד יש משהו ממך. לכל אחד יש את התמי שלו.
תודה על טוב ליבר, על האהבה שהענק לנו, על החברות, על הנתינה, על רוחב הלב
והאכפתיות.

תודה על מי שהיית.

מתגעגעת אראלה

לשכת "מצאנו יין" ביקור במבנה בנק הדם של מד"א ברמלה

כתב וצילם ישראל פרקר

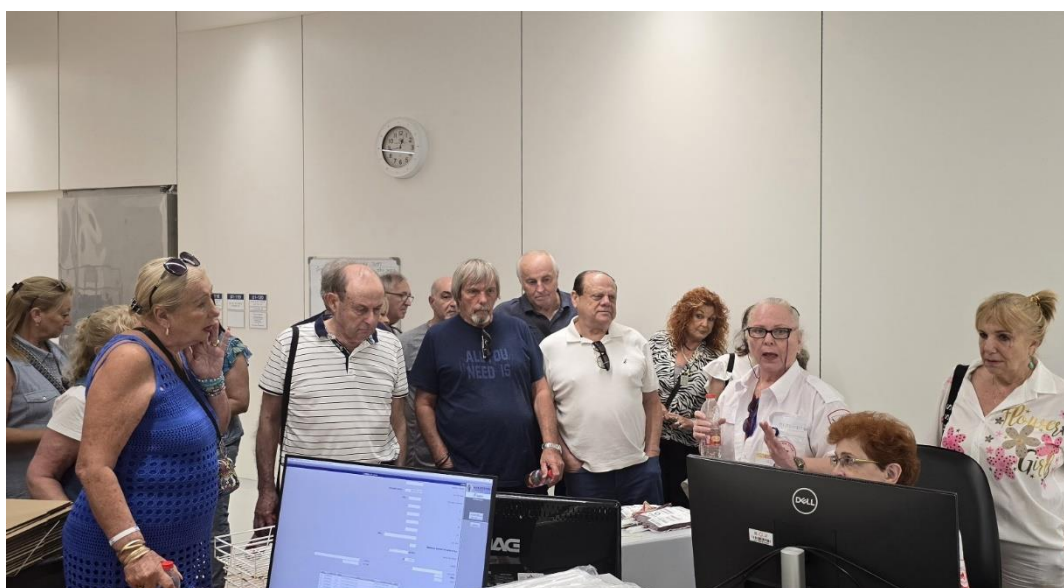
הגענו קבוצה מלשכת בני ברית ישראל "מצאנו יין" בראשון לציון, גם לביקור מבנה הענקי
החדש ומלא הפעילות החשובה של בנק הדם ובנק החלב המופעלים ע"י מד"א ברמלה.

גם בבנק הדם מסייעים מתנדבים בעבודה: סיוע בארגון והפעלת אירועי התרמה, תמיכה בתורמים, פעולות לוגיסטיות ועוד תמיד יתקבלו בברכה מתנדבים חדשים למד"א.

אחרי שהייה מרתקת של כשלוש שעות במקום הבנתי בקלות שדם זה עולם ומלואו, עם המון מרכיבים ופעולות חשובות בגוף. כדי לנצל הכל חייב להיות בנק דם עם ציוד משוכלל מאוד ועובדיו רבי ידע.

הובילה אותנו במסדרונות הארוכים והנקיים והרצתה בפנינו עם שפע מיידע רינה בר אור. תודה רינה. פתחת לפנינו עולם ומלואו חדש לגמרי. בנק דם וחלב אם.

כדי להביא בפניכם מיידע על מה שראינו ברמלה אני צריך להשתמש באלפי מילים אבל לא כאן המקום לעייפכם. אז אקצר. צילמתי גם הרבה תמונות מכל עבר, שקיות דם, מכשירים אלקטרוניים, עובדים ועוד. אני מצרף חלק מהן כאן כולל שקפים נבחרים מהם אפשר ללמוד על פעילות מד"א בנושאי דם בארץ ועל סוגי הדם השונים. ובכלל.

בבנק הדם הלאומי ברמלה, המופעל על ידי מד"א, ישנם מתקנים מתקדמים לאיסוף, עיבוד, ואחסון מנות דם. המבנה החדש, תת-קרקעי וממוגן, מאפשר עיבוד ואחסון של מאות אלפי מנות דם בשנה. הוא כולל מעבדות מתקדמות לבדיקות דם, כספת ממוגנת לאחסון מנות דם חשובות ומרכיביהם, ומערכת סינון אוויר משוכללות. גם האור במסדרונות ובחדרים במרתף, ניראה בהיר וחזק כמו אור שמש.

המבנה בו התחילה העבודה העיקרית באוקטובר 2023 מתוכנן לפעול בצורה אופטימלית גם בזמן מצבי חירום לאומיים, מלחמות או אסונות טבע.

ובקיצור מה עושים עם דם בבנק הדם הזה של מד"א?

איסוף דם: תהליך ההתרמה כולל מיליון שאלון בריאותי ובדיקת המוגלובין לפני התרומה כדי להבטיח את בטיחות התורם והדם הנתרם.

עיבוד הדם: הדם מופרד למרכיבים שונים כמו כדוריות אדומות, פלזמה וטסיות דם, לטיפולים רפואיים שונים.

בדיקות דם: מנות הדם עוברות סדרה של בדיקות מעבדה כדי לזהות נוכחות של מחלות זיהומיות

אחסון: הדם ומרכיביו נשמרים בתנאי קירור המתאימים לכל סוג מרכיב.

הפצה: מנות הדם ומרכיביו מועברות לבתי חולים, מרכזים רפואיים, וצה"ל בהתאם לצורך.

שימוש רפואי: מנות הדם משמשות לטיפולים שונים כמון ניתוחים, טיפול בחולים עם מחלות דם, ותמיכה בפצועים בתאונות דרכים או מצבי חירום אחרים.

וכמה מילים על בנק החלב הנמצא באחת מקומות הבניין.

בבנק החלב הלאומי ברמלה, שמופעל על ידי מגן דוד אדום, נאסף חלב אם שנתרם על ידי נשים מניקות מכל רחבי הארץ. חלב זה עובר תהליך קפדני של פיסטור ובדיקות מעבדה כדי להבטיח שהוא בטוח לשימוש ושומר על מרכיביו התזונתיים החשובים. חלב האם הזה משמש להזנת פגים ותינוקות הזקוקים לתזונה זו, כדי להצילם ולהשאירם בחיים. תינוקות שאימהותיהם אינן יכולות להניק בשל סיבות רפואיות או אחרות. תהליך התרומה כולל בדיקות רפואיות מקיפות לתורמות, הדרכה על שאיבה והקפאה של החלב, ואיסוף החלב מבית התורמת. עוד נושא שמעולם לא שמעתי עליו עד כה. שוב תודה לרינה בר אור, מלוותנו המקצועית, ולצוות העובדים, לבושי החלוקים הלבנים העושים עבודה חשובה מאוד מאוד.

לשכת ראשונים חוגגת ל"ג בעומר

כתבה אתי גוטסמן

בתאריך 25/5 נפגשנו כל חברי הקבוצה לחגוג ל"ג בעומר בפארק בראשון. הזמנו את דינה מאור שהפעילה אותנו במשחקי חברה והחזירה אותנו לימי הילדות. צחקנו קפצנו, שמחנו ונהנינו מאד הזכיר לנו את הילדות. קינחנו במעשי ידיהם של החברים כן ירבו ערבים מהנים

לשכת נס במפגש סיפורים 15.6.24

כתבה נינה לוי

"החיים אינם מה שחיייתם אלא האופן שאתם זוכרים אותם כדי לספרם."

בערב שהתחיל עם החדשות הקשות על נפילת 8 מחיילנו, המרצה האורח שוקה דינור חיזק ועודד אותנו עם סיפורים קטנים מהחיים שלו ושל אחרים ועל התובנות שעולות מהם.

והנה סיפור אחד: איש אחד נתקע עם הרכב שלו ולא הצליח להזיז אותו. בקרבת המקום ראה בעל חווה שיושב ליד הבית שלו, ניגש אליו וביקש עזרה. האיש נענה בחיוב והציע את פרדי החמור לעזרה. אחרי שקשרו את החמור לרכב התחיל האיש לעודד אחד אחד את ג'ון, ארתור, מייקל ופרדי. באותו רגע החמור התחיל לזוז והצליח לחלץ את רכב. כשבעל הרכב שאל את האיש למה כל כך הרבה שמות כשיש רק חמור אחד, האיש ענה "פרדי הוא עיוור וכשאני קורא בהרבה שמות הוא חושב שהוא בצוות וזה מעודד אותו לעבוד ולהצליח".

התובנה מהסיפור הזה מסתכמת באמרה אפריקאית, "אם תרצה להגיע מהר צעד לבד, אם תרצה להגיע רחוק תצעד ביחד".

הקשבנו להרבה ספורים מעניינים עם התובנות שלהם. לפי שוקה "לא לספר סיפור ללא תובנות ולא להגיע לתובנות ללא סיפור".

עוד כמה תובנות נוספות מהערב:

ענוה זה לא לחשוב פחות על עצמך אלא לחשוב על עצמך פחות.

זה לא הצבע שקובע אלא מה שיש בתוכו ממריא את הבלון.

פחות להתרפק על הבעיה, על העבר. יותר לחשוב על הפתרון, על מחר.

"ואם תצמיד את אוזניך לליבו של אדם, תוכל להעיר בו כל מה שנרדם. את ריח ביתו ואת נוף ילדותו, את תרמיל געגועיו שהוא סוחב תמיד איתו." מתוך קונכייה של נעם חורב.

בתחילת המפגש הנשיאה מלכה חיברה אותנו למצב במדינה על ידי השמעת השיר "שיבולי פז" של החטוף עמירם קופר ז"ל שנהרג בשבי חמאס. השמעת השיר הפכה להנצחה מכובדת לזכרו.

בנוסף, ציינה הנשיאה את הפעילויות המתוכננות בחודשים הבאים וסיימה את דבריה בתקווה להשבת החטופים ולימים טובים.

הכיבוד והקינוחים שחברות הלשכה הכינו היו טעימים ומגוונים כמו תמיד. תודה לציפי ומוטי על אירוח נפלא בגינתם הפורחת.

קבלת שבת בלשכת מעגלים

כתבה עפרה דוד

בתאריך 11/7/24 נפגשה לשכת בני ברית מעגלים לערב שירה וקבלת שבת אותו הובילו בצוותא הנגן אפי באומן והזמרת גילה קלר המוכשרים מקבוצת "מעגלים" - בני ברית .

התחלנו בטקס ברכות ותפילה להחזרת החיילים, השבויים והחטופים במהרה ובשלום. 🙏
ערכנו שולחן שבת, ושירי שבת חיממו את לבנו ואת האווירה. את המפגש יחדנו לשיריה של היוצרת נורית הירש.
רקדנו ריקודי עם, שורות וזוגות.

עופרה דוד, נשיאת הלשכה ארגנה חגיגת ימי הולדת לילידי החודש.
נוגה טמיר החזירה אותנו למנהגים של קבלת השבת בילדותנו.

מה יהיה? מבט לעתיד והפעם: מגמות לעתיד בתחום הבריאות

ד"ר יאיר שרן ראש הקבוצה לתובנת העתיד

אתגר הבריאות

רמת הבריאות של האוכלוסייה היא אחד מאתגרי העתיד החשובים. מגפת הקורונה הראתה שלא פסו מחלות מהעולם וההתמודדות איתן נמשכת. בהמשך נציג כמה מגמות חשובות בתחום העשויות להשפיע על אורח חיינו בשנים הבאות עלינו לטובה.

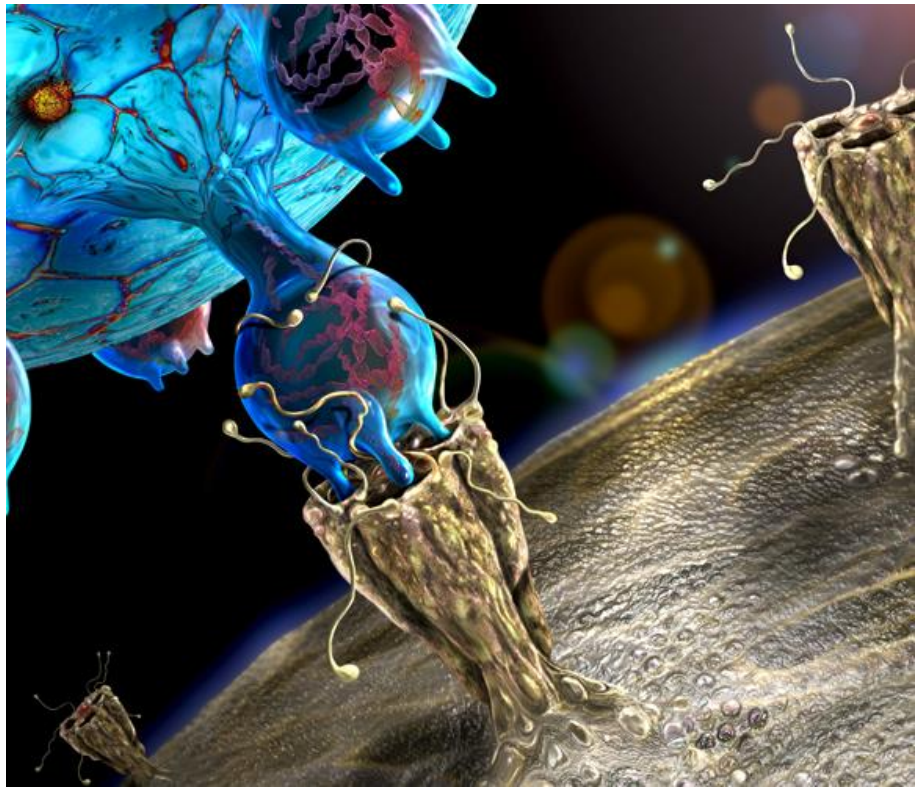
נתחיל במגמה חיובית. תוחלת החיים בעולם עלתה מעבר לגיל 46 ב-1950 לגיל 67 ב-2010 ומוערכת כיום בגיל 73. מגמה זו חזויה להימשך ואנו צפויים לראות אנשים בגילים גבוהים יותר. יותר. כבר כיום גיל 120 הוא בהישג יד ועוד היד נטויה. כל זאת קורה למרות ארבע מגפות עולמיות שקרו בעשרים השנה האחרונות וגבו קורבנות רבים. מגפת סארס (SARS) ב-2003, מגפת מרס (MERS), שהוא נגיף ממשפחת הקורונה, ב-2012, מגפת אבולה (EBOLA) שהשתוללה שלוש פעמים בעשור האחרון, האחרונה ב-2022, וכמובן מגפת הקורונה (CORONA) שהייתה הקשה והנרחבת מכולן. מגפת הקורונה פגעה ב-660 מיליון איש ברחבי העולם וגרמה למותם של מעל 15 מיליון איש. בכך לא די. מגפות נוספות חזויות בעתיד הנראה לעין כאשר לא ברור איזה גורם יביא אותן. העולם נערך למגפת X- מגפה שתיגרם על ידי נגיף לא מוכר ולא ידוע. הניסיון שנצבר מההערכות כנגד מגפת קורונה, ובמיוחד פיתוח חיסונים בזמן קצר, מנוצל כדי להיערך מבעוד מועד לפיתוח חיסון כנגד הנגיף הבלתי נודע, לכשיופיע.

גורם חשוב אחר בהשפעה על הבריאות היא ההתחממות הגלובלית שנמצאת כידוע במגמת עליה. ההתחממות הגלובלית היא אחד הגורמים החשובים בהתפשטות מחלות כמו גם בהתפרצות מגפות מגורמים לא מוכרים. ככל שההתחממות גוברת הסיכון למגפות עולה. כל עוד האנושות נכשלת בהתמודדות עם ההתחממות כך הסיכוי למגפת X הולך ועולה.

מגמה חשובה נוספת היא החלשות מחלת ה-AIDS - ב-2021 נדבקו רק 1.5 מיליון איש מהמחלה לעומת 2.8 מיליון ב-1998. יש עדיין אזורים בעולם בהם רואים עליה בתחלואה כולל אפריקה ואסיה. ככלל כאמור התחלואה העולמית יורדת. 75% מכלל החולים מטופלים בתרופות מתאימות. המחלה עדיין לא הוכחדה אך המגמה המסתמנת חיובית, ובעתיד מספר החולים צפוי עוד לרדת משמעותית.

מגמה שלילית נוספת מסתמנת בכל הקשור לעמידות בפני אנטיביוטיקה. מסתבר שליותר ויותר אנשים אנטיביוטיקה כבר אינה עוזרת. חיידקים עמידים תוקפים ואין מרפא. במידה ולא יהיה מענה לבעיה 10 מיליון חולים עלולים למות בכל שנה עד 2050, כתוצאה מחוסר הגנה אנטיביוטית, זאת לעומת רק 1.2 מיליון ב-2019. אין ספק שזה איום בריאותי שדורש מענה.

לסיכום נראה שלשמחתנו רמת הבריאות של האוכלוסייה העולמית נמצאת במגמת עליה. העולם יידע ככל הנראה להתמודד עם מגפות שעתידות לתקוף אותו ותוחלת החיים תמשיך לעלות ולטפס. בימינו אלה גם זו בשורה.

מלח הארץ / ענת קורן

בְּנֵי עוֹלָה וְעַרְלֵי-לֵב
בְּתַחֲתִית וּבְרוּם-הַכֶּסֶס
אֵזוּן אֶטוּמָה לֹא שׁוֹמֵעַת
עֵין צְדָדִית קוֹרְצַת לְהֵמוּן.

וְהֵם מְדַמְּמִים
נְשִׁימוֹת אַחֲרוֹנוֹת
פְּעִימוֹת הַלֵּב נְדָמוּ.

אַחֲרֵי מוֹת
נְרוֹה רְגָבִים בָּדָם
נִפְזָר אֶת מֶלֶח הָאָרֶץ.

הַשִּׁטָּה תִּפְרָח
וְהַחֲטָה תִּצְמַח
הַגִּיעָה עֵת קִצְרֵהּ.

וְהָאָרֶץ מְלֵאָה
עוֹפְרוֹת וְדָם אָדָם
וּבִתּוֹךְ מִנְהַרָה שְׁחוֹרָה
אֵין אֹר וּנְהָרָה.

נַעֲרָה גְבֵר וְקִשְׁיֵשׁ
זוֹעֲקִים, לוֹחֲשִׁים
אֲנוּ כָּאֵן
אֶל תִּשְׁכַּחוּנוּ
אֶל תִּשְׁכַּחוּנוּ
אֶל תִּהְיוּם הַנְּשִׁיָּה.

5.6.2024

קורותיה של חצר גורדון, ברחוב בנימין 18 רחובות

צבי תדמור

שרגא פייבל יעקבזון עלה מפלך קובנה לארץ ישראל ב- 1856 בגיל 26. מסעו נמשך ששה חדשים. הוא הגיע באוניית מפרש ליפו ועל דבשת גמל עלה לירושלים. התחתן, למד שנים אחדות בישיבה ואחרי התמחות במסחר ולימוד השפה הרוסית נסע למוסקבה ועסק בהספקת אריגים מבתי חרושת לסוחרים במחוז הולדתו. הצלחותיו בעסקים הביאו לו עושר רב. הוא הצטרף לתנועת חובת ציון, תמך בה ביד נדיבה וב- 1890 כאשר נוסדה אגודת "מנוחה ונחלה" נמנה עם חבריה. באותה שנה בא עם רעייתו לבקר בארץ עם כמה חובבי ציון בראשותו של הרב שמואל מוהליבר. שרגא קנה נחלה של 330 דונם ברחובות וחזר עם רעייתו לרוסיה לחסל את עסקיו. הוא שלח ארצה את בנו יחידו מרדכי ואת חתנו אברהם זאב גורדון. הם באו לרחובות והחלו בנטיעת כרמים ובבניין המושבה החדשה. על פי הוראתו של האב הנחלות שקנה נרשמו על שם בנו מרדכי וחתנו ואברהם. יותר מאוחר, שרגא קנה עוד 110 דונם לשני נכדיו זלמן ואליעזר יעקבזון. על פי הכללים שנקבעו ביסוד המושבה ב"אלה דברי הברית" כל חבר באגודת "מנוחה ונחלה" שרכש נחלה בשטח של 110 דונם עמדה לו הזכות לרכוש מגרש לבנייה בשטח של 10 דונם.

אברהם זאב גורדון בנה את ביתו ברחוב בנימין 18 ברחובות ב- 1891-1892. הבית היה בין הבתים הראשונים שנבנו במושבה. הוא נבנה בחזית רחוב בנימין והשתרע בין שני המגרשים 26-27. אברהם גורדון ומרדכי יעקבזון חלקו ביניהם את מגרש 26, מגרש 25 היה בבעלותו של מרדכי ומגרש 27 היה בבעלותו של אברהם. אליעזר בנו של מרדכי היה בעל שלושה מגרשים 28, 29, 30. על ששת המגרשים נטעו כרם ויותר מאוחר פרדס. כך, בלב הגרעין ההיסטורי של המושבה היו בידי משפחת יעקבזון – גורדון 60 דונם, שישה מגרשים בני 10 דונם האחד שהשתרעו בין רחוב בנימין לרחוב עזרא. ברבות השנים, חלק מהשטח הופקע לטובת הציבור והוקמו עליו גן המגינים ובית יד לבנים.

ביתו של אברהם היה מבנה חד קומתי בן 8 חדרים מטבח ושירותים ושתי מרפסות גדולות. אברהם עבר לגור בראשון לציון ב- 1893 והשכיר את הבית שבנה ולימים גם שני מבנים שהוכשרו למגורים ששימשו תחילה כרפת ומחסן כלים וציוד חקלאי.

בין השוכרים דירה בחצרו של גורדון היו החובש, הרוקח והמרפא אליעזר הרבבסקי ואשתו המיילדת. הרבבסקי היה הרוקח והחובש הראשון במושבה. הוא היה רוקח לא מוסמך, ונמנה עם קבוצה גדולה של רוקחים ומרפאים שכונו "ידענים" שלא היו בעלי הסמכה ובעלי השכלה פורמאלית שלמה. בנוסף להיותו רוקח וחובש, מילא תפקיד של רופא במושבה, למרות שלא נשא בתואר דוקטור. כ"רופא" המושבה, שימש שנים רבות, בהם לא היה למושבה רופא קבוע, משנת 1892 ועד 1907.

לפני בואו לרחובות, בשנת תרנ"א 1891, נבחר כחבר בלשכת "שער ציון" של ארגון "בני ברית" ומטעמה נמנה עם מייסדי ספריית "שער ציון", כיום "בית אריאלה" בתל אביב. הוא עבד כרוקח בבית החולים היפואי "שער ציון", שנוסד בשנת 1891, שכנראה לא העסיק מעולם רוקח

מוסמך. בדיווחים השנתיים של ההנהלה נכלל שמו של הרבבסקי ברשימת שמות הרוקחים שהועסקו על ידם.

בחצרו הגדולה של גורדון נערכה בפסח תרנ"ה 1895 ההצגה "זרובבל" והרוחות במושבה סערו (על כך ראו הרחבה).

ב- 1908 בבית של גורדון נפתח בית המלון קליביצקי. במודעה שפורסמה 6.3.1908 בעיתון "חבצלת" הודיע מר יעקב בן ציון קליביצקי לקהל הנכבד: "... פתחתי בית מלון במושבה רחובות בבית גארדון. האורחים שיסורו אל בית מלוני בטוחים למצוא בו אוויר צח, חדרים מרווחים, מאכלים טובים ומשקאות מכל המינים. בעונת הענבים ימצאו ענבים מהמינים היותר מובחרים אשר נשתבחה בהן המושבה".

את המלון ניהלו יחד עם האב הבנות פנינה ובעלה אייזיק-יצחק דודין והבת רחל. בין אורחי המלון, היו מבקרים מהארץ ומחו"ל שבאו לרחובות בעיקר בימי החגים, ולחגיגות הפסח ובציר הענבים. ביאליק התארח במלון (כך סיפרה אסתר סמילנסקי-דונדיקוב). אורחים נוספים היו הסופרים שלום אש ואשתו, וכן "יהואש" (שלמה בלומגארטן), שגר במלון למעלה מעשרה שבועות בשל מצוקה בדיוור ברחובות. האחרון כתב בספרו 'נו-יורק לרחובות ובחזרה': "המון תהילות ותשבחות על המאכלים הטובים והטיפול היפה". גם עסקנים ציונים התארחו במלון זה - מנחם ורחל אושישקין, ד"ר ארתור רופין ונחום סוקולוב, שכתב ב'ספר המלון': "הייתה לי שעה של קורת רוח בבית המלון הזה" ... ה' ניסן תרע"ד.

גם התורכים ביקרו במלון, אך לא תמיד כאורחים. החוק התורכי חייב את האזרחים התורכיים להתגייס לצבא. בזמן מלחמת העולם הראשונה החליטו התורכים לאכוף את חוק הגיוס. היו ששלמו בקשיש, היו שהתגייסו והיו כאילו שברחו והסתתרו. קצינים תורכים השתכנו במלון וחיכו עד שהמסתתרים יחזרו לבתיהם, וכשחזרו נתפסו (ביניהם מאיר ענטין, טוביה פדובה ויהודה גורדיסקי שלימים כיהן כראש המועצה במושבה). בתקופה זו כנראה לא רבו האורחים, ועל כך העידו חברי ועד המושבה זיכרון יעקב בספר האורחים של המלון: "המלון הנהדר של ה' קליביצקי הוא כזר תפארת להמושבה היפה רחובות. חבל כי בשעת חירום כזו אינם יכולים התיירים העבריים להשתמש במלון היפה הזה להנאתם". (כתב חבר הוועד 'לרנר). אין תאריך מדויק המעיד על סגירת המלון, אך על פי תגובות המבקרים ידוע כי פעל גם בשנים 1922-1921.

ב-1929 גרה בבית גורדון משפחת פלדמן ששכרה בו שני חדרים. עדות נפלאה על שהותם במקום השאיר לנו אשר פלדמן, הצייר הראשון של המושבה, בשניים מצויריו: "קולפי השקדים, והכובסת" ובציור נוסף "רחוב בנימין בלילה" בו ניתן לראות את בית גורדון הניצב בחזית הרחוב.

ב- 1933 מנחם גורדון, בנו של אברהם זאב גורדון, הגיע יחד עם רחל אשתו ושלושת בנותיהן לרחובות והם גרו בבית שאביו בנה. בצעירותה רחל גידלה את בנותיה ובה בעת הייתה פעילה בהסתדרות נשים ציוניות ובהמשך, עם המעבר לרחובות הייתה פעילה בוויצ"ו וכן בקשרי ידידות עם מספר משפחות ותיקות של רחובות כגון: יעקבזון, כהנוב, סמילנסקי, דונדיקוב, מקוב, איזנברג ועוד. לאחר פטירתה הקימו שלוש בנותיה קרן על שם מנחם ורחל גורדון, שמפירותיה חולקו במשך מספר שנים מלגות לסטודנטים מצטיינים בתחום פרי ההדר.

ארנה לבית זנדברג נכדתו של מנחם שהתה מספר שנים בבית סבתה ברחובות, סיפרה: "מנחם נפטר ב-1954 בעת עבודתו בפרדס ברחובות. נקבר בבית העלמין תר"ן. רחל השכירה חדרים בביתה ברחובות לסטודנטים של מכון ויצמן למדע והפקולטה לחקלאות במחיר נמוך על מנת לסייע בידיהם וכן השכירה חלק מחצרה לגן ילדים דתי. רחל אשתו של מנחם נפטרה בשנת 1972 ונקברה לצידו."

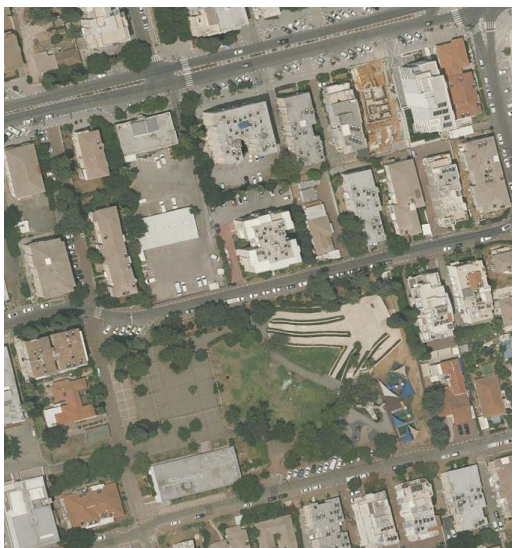

בנותיו של מנחם גורדון במכוניתו לפני ביתו ברח' בנימין ב-1935

שריד יחיד שנותר מחצרה של משפחת גורדון הוא עץ אקליפטוס הניצב עד היום לצידם של שני בנינים רבי קומות שנבנו על מגרשו של מנחם גורדון.

הבית בבנימין 18 על מגרש 26 מחצית השטח של יעקבזון ומחצית של גורדון (מפה 1926).

מגרשי משפחת יעקבזון את גורדון, הבית הרביעי משמאל בחצר גורדון בנימין 18. דרומית לבניין 14 עד לבניין 26 הופקע השטח לטובת גן המגינים ובית יד לבנים

מראה רחוב בנימין בלילה עם בית גורדון. צייר אשר פלדמן 1932

קולפי השקדים, נשים ערביות יחד נשים תימניות עם גמל כורע על ברכיו במרכז חצר גורדון. צייר אשר פלדמן 1929

הכובסת ביום כביסה, בחצר גורדון. הצייר אשר פלדמן 1929

"זרובבל" ההצגה הראשונה ברחובות בחצר אברהם זאב גורדון

צבי תדמור

ההצגה הראשונה למבוגרים הועלתה בארץ ישראל, ביפו ב-1894. היא עוררה את קנאי יפו וירושלים. ראש הלוחמים היה רבה של יפו, נפתלי הרץ הלוי, שהתלונן עוד לפני ההצגה: "צעירי בני עמנו פה ביפו מתעתדים להקים במת משחק אשר תעלינה עליו גם בנות ישראל צנועות לפרוץ גדר... ויש בדבר איסור גדול על-פי דין תורה".

"זרובבל" היה מחזה מתאים לרוח התקופה. שלוש המערכות הראשונות מתוך חמש מתרחשות בבבל, עשרים שנה לפני חנוכת בית המקדש השני, שתי המערכות האחרונות מתרחשות בירושלים – ערב בניית המקדש ובעת חנוכתו. בתוך העלילה שיבץ מחברה משה לייב לילינבלום עניינים אקטואליים, כמו הוויכוח בין חובבי ציון הקוראים לעלייה ובין מצדדי הישיבה בגלות. החיזיון "זרובבל" זכה להצלחה גדולה.

אחד הפעילים בהצגה בא מרחובות, צבי הירש קליינר, פועל שנעשה מורה לזמרה והקים את המקהלה הראשונה בארץ, ברחובות. הבס של המקהלה היה גם הוא צעיר רחובותי ושמו אליעזר מרגולין, שיחזור כעבור עשרים וחמש שנה לארץ מאוסטרליה, כקולונל ומפקד אחד הגדודים העברים שהשתתפו במלחמת העולם הראשונה בכיבוש הארץ.

כעבור שנה, בפסח 1895, החליטו פועלי רחובות, שנחשבה למושבה מתקדמת, להציג את המחזה "זרובבל" באידיש. אנשי היישוב הבטיחו לרבה של יפו, כי ברחובות תעלה גרסה מצונזרת של המחזה: בלי השתתפות נשים, בלי גברים מחופשים לנשים, ובכלל, כל מעשי האהבה שבמחזה יושמטו. אבל זה לא עזר – מתנגדי המחזה פנו לשלטון העות'מאני בטענה כי במחזה ישנם מסרים נגד שלטונם.

רחובות חגגה. אחר הצהרים נהרו איכרים מהמושבות הסמוכות ומיפו והכל ציפו לערב, לתחילת ההצגה, והנה הופיע אורח לא קרוא: המודיר, ראש המשטרה של רמלה עם שלושה אנשי צבא, ועמו פקודה – לאסור את העלאת ההצגה.

הקהל רגז. מיד אספו 500 פרנק ושלחו את יהודה מינקוב ליפו. השליח גייס כמה מנכבדי העיר ויחד התייצבו לפני הקאימקאם מושל המחוז, ושכנעו אותו, כי אין בהצגה משום מרד בשלטון. הקאימקאם התיר את ההצגה והשליח, רכוב על סוסו, חזר מהר למושבה, לבשר את הבשורה.

הקהל לא התפזר וציפה לשליח. כל הלילה היו ערים, יצאו במחולות וזימרו. בני המושבה הביאו מבתיים אוכל והעמידו מזנונים לאורחים. משחזר השליח עם ההודעה המשמחת, נשאוהו על כתפיים. למחרת בערב נערכה ההצגה, שעברה בהתלהבות רבה. גם הפעם הגיעו שלושה חיילים עות'מאנים, אבל הפעם – רק כדי לוודא שההצגה תעבור בשלום.

בין הפעילים והעושים בהצגה ברחובות נמצא צבי הירש קליינר, שהיה מיוזמי ההצגה ביפו, והפעם היה ה"מנצח" על ההצגה. אשתו גיטל היתה ממונה על אירוח הבאים הרבים שנשארו מלאי התלהבות ברחובות, יום ולילה, עד שהגיע הרישיון המרגש, המתיר את ההצגה.

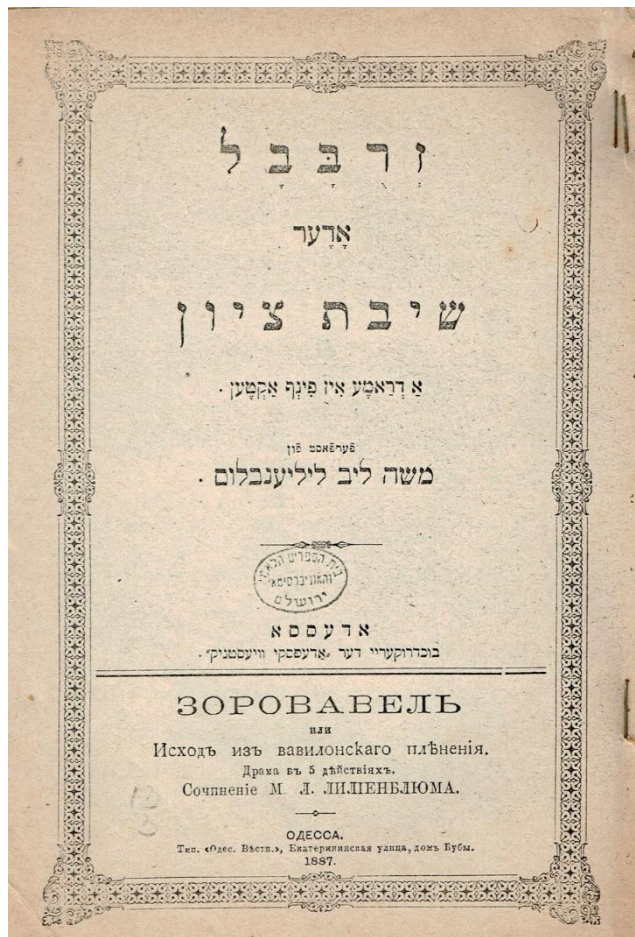
לאירוע היו הדים בעיתונות בארץ ובחו"ל. בעיתון "חבצלת" הירושלמי, פתחו במשפט: "ובארץ ישראל עוד הפעם, 'סער בצלוחית של מים'. בני אחת המושבות רצו להתענג בחולו של מועד בעריכת החיזיון 'זרובבל', ויקצפו הקנאים על פריצות הגדר, כי עריכת החיזיונות היא מהדברים האסורים בעיניהם, והם מחליפים את בתי התיאטרות והקרסאות של היוונים והרומאים

העתיקים בבתי התיאטראות בזה"ז, [בזה הזמן] אשר אם אך יערכו בהם חזיונות טובים, אז יצא מהם לקח טוב ומוסר השכל, ויאמרו החרדים לאסור, והאיסור הזה הוסיף עוד תשוקה יתרה בלב בני הדור החדש להוציא את רעיונם לפעולות".

עיתון "הצפירה" היוצא בוורשא פנה אל הצעירים המשכילים ואל החרדים בני הדור הישן. את חרדים ביקשו "אל נא תכופו הר כגיגית על המשכילים כי יקבלו את כל מנהגיכם ודעותיכם...זכרו נא, כי המשפט לכל איש לשמור את הדת לפי השגתו ודעותיו... בקנאתכם, בחומרותיכם...הרחק תרחיקו את בני הנעורים מעל הדת..."

לבני המושבה אמרו: "... אם בתכלית הנחיצות נחוץ לכם להתענג למראה חזיון, אל נא תבחרו בחזיונות אשר יוכלו למשוך עליכם 'עינא בישא'... ידענו גם ידענו, כי כוונת הסופר אשר חזה את החזיון 'זרובבל' היתה רצויה מאד, וגם נדע, כי לבכם מלא אמון ותום... ולמה תכניסו עצמכם בפרצה דחוקה..."

התשוקה שהייתה בקרב תושבי רחובות לקיים חיי תרבות כבר בראשיתה, היו סימן לבאות. לימים, רחובות נחשבה בקרב אחיותיה, פתח תקווה, ראשון לציון, מזכרת בתיה, נס ציונה של מושבות יהודה כפורצת דרך ב"חגיגות הפסח" שהנהיגה בין השנים 1908 – 1914.

לראות, להביט, להתבונן

צילם אבי ארז

שקיעה בחוף אשדוד – יולי 2024

נתראה בעלון הבא

תם ולא נשלם